

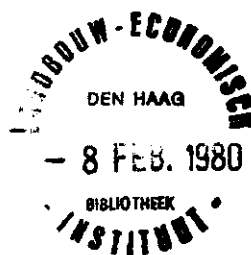
F.D. Ettema

DE BARONIESTAL

Het bedrijf van de heer A. van Arendonk
door de jaren heen als LEI-bedrijf

Interne Nota No. 243

Januari 1980

L5
243 A

Niet voor publikatie - Nadruk verboden

Landbouw-Economisch Instituut
Afdeling Landbouw

217 2474

Het bedrijf van de heer A. van Arendonk

INHOUD

	Blz.
Woord vooraf	7
Inleiding	9
De bewerkingsomvang en de bewerkingskosten (toelichting)	11
Omzet en aanwas rundvee (toelichting)	12
Plattegrond van de percelen	13
Plattegrond van de gebouwen	14
Tabel 1 Bouwplan en oppervlakte cultuurgrond	15
Tabel 2 Opbouw van de veestapel	16
Tabel 3 De verhouding tussen de omvang van de productietakken, alsmede de arbeidsopbrengst en arbeidskosten per uur	17
Tabel 4 Kengetallen met betrekking tot de bewerkingskosten (toelichting)	18
Tabel 5 Enkele kengetallen per ha grasland en voedergrassen en per melkkoe	19
Tabel 6 Saldo opbrengst minus bijkomende voerkosten per melkkoe	20
Tabel 7 Enkele kengetallen die de ontwikkelingen tussen 1951/52 en 1978/79 illustreren	21
Grafiek 1 Melkproductie per koe in kg	22
Grafiek 2 Vetgehalte van de melk	23
Grafiek 3 Omzet en aanwas rundvee in procenten van genormaliseerde omzet en aanwas	24
Grafiek 4 Opbrengsprijs van de melk	25
Grafiek 5 Netto kostprijs van de melk	26
Grafiek 6 Marge tussen opbrengstprijs en kostprijs van de melk	27
Grafiek 7 GVE per ha voederoppervlakte	28
Grafiek 8 Saldo opbrengst minus toegerekende kosten per ha voederoppervlakte	29
Grafiek 9 Bedrijfsomvang in standaardbedrijfseenheden (SBE)	30
Grafiek 10 Bewerkingskosten per 100 bewerkingseenheden	31
Grafiek 11 Bewerkingseenheden per 100 arbeidsuren	32
Grafiek 12 Arbeidsopbrengst per gewerkt uur	33

WOORD VOORAF

Meer dan 25 jaren is de heer van Arendonk deelnemer aan de bedrijfseconomische administratie van het Landbouw-Economisch Instituut. Dit komt maar zelden voor omdat het LEI, zowel bij het steekproefonderzoek als bij het onderzoek van bijzondere groepen van bedrijven, genoodzaakt is voortdurend van bedrijven te wisselen. Steeds vallen er bedrijven af en worden nieuwe gekozen. In het geval van de heer van Arendonk was er echter altijd wel een gegronde reden om weer een nieuwe periode aan de reeks toe te voegen. Dit werd in de eerste plaats veroorzaakt doordat het bedrijf zich voortdurend in de voorhoede van de ontwikkeling heeft bewogen. Het was voor onderzoekers en voorlichters interessant om te zien hoe dit bedrijf zich steeds weer aanpaste aan de zich wijzigende omstandigheden en hoe de financiële resultaten zich daarbij ontwikkelden. Daarnaast heeft natuurlijk ook de goede verstandhouding tussen de heer van Arendonk, LEI en Voorlichting een rol gespeeld. De heer van Arendonk is een goede "schrijver" waardoor de LEI-boekhouders hem er graag bij hadden. Bovendien is hij een goed gastheer bij het ontvangen van excursies en daarvan hebben de culsulentschappen in Tilburg en later in Zevenbergen dankbaar gebruik gemaakt.

Het unieke feit dat van een zelfde bedrijf over meer dan 25 jaren bedrijfseconomische gegevens beschikbaar waren heeft de heer F.D. Ettema ertoe gebracht de cijfers eens op een rij te zetten. De cijferreeksen zijn een levendige illustratie van de grote veranderingen die er in de laatste kwart-eeuw op onze zandbedrijven hebben plaatsgevonden. Wie de moderne melkveebedrijven van nu kent kan zich nauwelijks meer voorstellen hoe het oude gemengde bedrijf van toen er uit zag en hoe er gewerkt werd. We zijn al lang vergeten dat in die tijd een uur arbeid een gulden kostte en een liter melk 20 cent opbracht. Ook zijn we licht geneigd te onderschatten welk een inspanning deze enorme verandering in de sociale en economische verhoudingen van de ondernemers in de landbouw heeft gevraagd. Zoals uit dit rapport blijkt is de heer van Arendonk er in ieder geval in geslaagd om in de pas te blijven. Wat de resultaten betreft zat het bedrijf een kwart-eeuw geleden al aan de goede kant en dat is nu nog steeds het geval. Dat is een compliment en een felicitatie waard!

Wij bieden dit rapport gaarne aan de familie van Arendonk aan. Tevens komt het ter beschikking van de kring van boekhouders, voorlichters en onderzoekers die in al die jaren met veel belangstelling het wel en wee van dit bedrijf hebben gevolgd.

LEI-detachement bij het
Proefstation voor de Rundveehouderij

(Ir. G.J. Wisselink)

INLEIDING

In 1951 werd ten behoeve van de kostprijsberekeningen met de LEI-administratie op het bedrijf van van Arendonk gestart, waar vader Jan van Arendonk toen nog boer was.

Eind 1954 nam Toon van Arendonk het bedrijf van zijn vader over.

Toen in 1958 het bedrijf als kostprijsbedrijf af moest vallen startte in Bavel een zogenaamd torensiloproject, waaraan ook van Arendonk deelnam. In het kader van dit project werd de LEI-administratie tot en met 1962/63 voortgezet. Bovendien werd van 1958/59 tot en met 1961/62 een uitvoerige tijdschrijving ten behoeve van het arbeidsorganisatie-onderzoek op gemengde bedrijven in Noord-Brabant van het ILR bijgehouden. Daarbij speelde de bedrijfseconomische boekhouding een belangrijke rol bij de interpretatie van de verkregen gegevens.

Vanaf 1963/64 fungeerde het bedrijf als studiebedrijf van het toenmalige Proefstation voor de Akker- en Weidebouw. (P.A.W.). Daarbij is het boekjaar 1965/66 blijkbaar uitgevallen. Van dat jaar is namelijk noch bij het LEI, noch in het archief van het PAW een verslag te vinden.

Toen bij de reorganisatie van het Landbouwkundig Onderzoek de afdeling Bedrijfseconomisch Onderzoek van het PAW aan het LEI werd toegevoegd, nam het LEI een aantal eigen studiebedrijven in administratie. Deze studiebedrijven werden op voorstel van de Consultantschappen voor de Rundveehouderij (en de Akkerbouw) gekozen met het doel de ontwikkeling van de bedrijfsresultaten te bestuderen op melkveebedrijven waar een belangrijke aanpassing in gebouwen, veebezetting en mechanisatie had plaatsgevonden.

Nadat van Arendonk in 1957/58 de leghennen en in 1964/65 de varkens had afgestoten werd in 1969 als middel tot verdere specialisatie in de rundveehouderij een moderne ligboxenstal gebouwd ("De Baroniestal"). De melkveestapel groeide in enkele jaren van 20 naar 50 dieren en in het bouwplan maakten granen en aardappelen plaats voor snijmais. Daarmee bevond het bedrijf zich in het front van de moderne ontwikkelingen en werd per 1 mei 1969 als LEI-studiebedrijf gekozen. Met het verstrijken van het boekjaar 1978/79 is van Arendonk dus tien jaar als LEI-studiebedrijf in administratie.

Dit tienjarig jubileum, gecombineerd met de lange voorgeschiedenis waarbij het LEI op een of andere wijze bij het bedrijf van van Arendonk betrokken is geweest, vormde de aanleiding tot het samenstellen van dit rapport.

In een zestal tabellen wordt een indruk gegeven van de bedrijfseconomische ontwikkeling vanaf 1951/52 tot heden.

Door middel van een twaalfstal grafieken is extra aandacht geschonken aan de ontwikkeling gedurende de laatste 10 jaren. In

deze grafieken is het bedrijf van van Arendonk (onderbroken curve) steeds geplaatst naast het gemiddelde van ongeveer 35 gezinsbedrijven, die als studiebedrijf in administratie zijn (gesloten curve). Deze studiebedrijven vormen een groep, die elk jaar wordt aangevuld met bedrijven die door een forse aanpassing, een voor-
aanstaande plaats in de ontwikkeling van de melkveehouderij innemen. Bedrijven die - eenmaal opgenomen als studiebedrijf - de ontwikkeling niet blijven volgen, worden binnen deze groep al spoedig minder interessant en als studiebedrijf weer afgestoten. Zo vormt deze groep studiebedrijven een graadmeter van de economische mogelijkheden die het moderne melkveebedrijf biedt.

Omdat de meeste tabellen en grafieken voor zich zelf spreken is van het geven van verder commentaar afgezien. Alleen bij tabel 4 "Kengetallen met betrekking tot de bewerkingskosten en de bedrijfsomvang" en grafiek 3 "Omzet en aanwas rundvee in procenten van genormaliseerde omzet en aanwas" is een korte toelichting gegeven.

DE BEWERKINGSOMVANG EN DE BEWERKINGSKOSTEN

Van 1952/53 tot en met 1960/61 werden voor het beoordelen van de arbeidsefficiëntie per bedrijf z.g. standaarduren berekend. Omdat in de loop van de vijftiger jaren steeds meer menselijke arbeid door machines werd vervangen en bovendien de mogelijkheid van afstoten van bepaalde werkzaamheden naar het loonwerkbedrijf toenam, liep de bruikbaarheid van de standaarduren sterk terug. Daarom werd in 1961/62 het begrip "bewerkingseenheden" door het LEI geïntroduceerd. Deze bewerkingseenheden zijn verhoudingsgetallen voor de omvang van de bewerkingskosten in de verschillende produktierichtingen. De bewerkingskosten bestaan uit de kosten van arbeid, werktuigen en trekkracht en loonwerk.

Om de tijdreeks in tabel 4 niet te onderbreken zijn de voor de jaren 1951/52 tot en met 1960/61 op de verslagen vermelde standaarduren niet overgenomen maar zijn achteraf voor deze jaren alsnog bewerkingseenheden berekend.

Voor het meten van de efficiëntie van de bewerkingen wordt het kengetal "bewerkingskosten per 100 bewerkingseenheden" gehanteerd. Met dit kengetal kan de efficiëntie van de bewerkingen binnen een boekjaar van verschillende bedrijven goed met elkaar worden vergeleken. Omdat dit kengetal echter een prijscomponent bevat leent het zich niet voor een beoordeling van de bewerkingsefficiëntie van eenzelfde bedrijf gedurende een reeks van jaren. Daarom is in tabel 4 het kengetal "bewerkingseenheden per 100 arbeidsuren" opgenomen.

Vergeleken met de gezinsbedrijven onder de studiebedrijven heeft van Arendonk de laatste tien jaar steeds wat hogere bewerkingskosten gehad. Dit wordt mede veroorzaakt doordat op het bedrijf vanaf 1969/70 een regeninstallatie (buiseninstallatie) wordt gebruikt. Een dergelijke installatie brengt veel extra werk mee. Dit leidt echter alleen maar tot meer bewerkingseenheden voor zover het gebruik van de regeninstallatie aanleiding geeft tot het aanhouden van een grotere veestapel en een hoger maaipercentage.

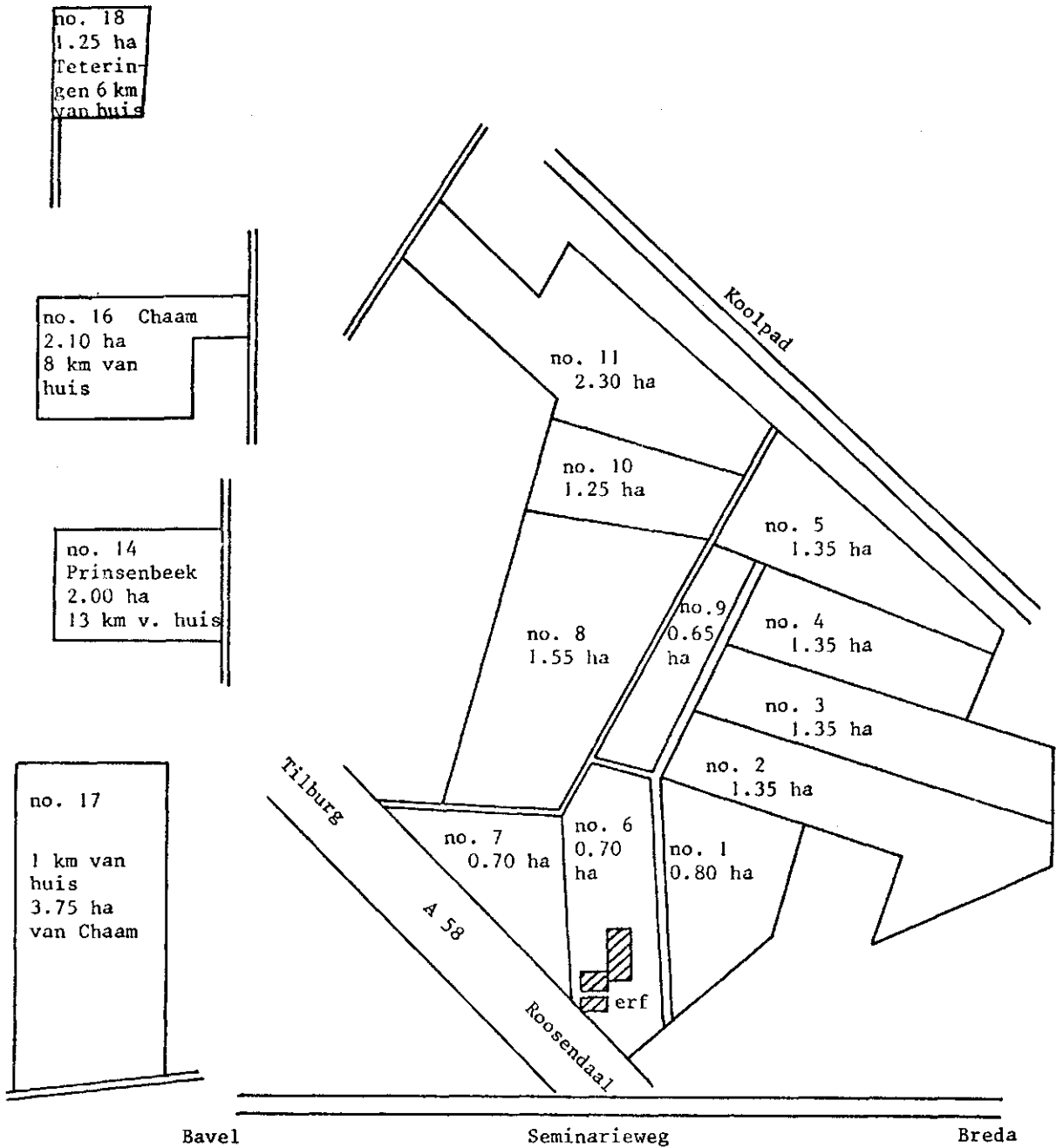
Het teruglopen van de bedrijfsomvang in de laatste twee jaren doet de bewerkingskosten bij van Arendonk sneller stijgen dan bij de vergelijkingsgroep, waarmede door wisseling van bedrijven, de bedrijfsomvang nog steeds toeneemt.

Sinds 1968 wordt voor het meten van de bedrijfsomvang gebruik gemaakt van het begrip "standaardbedrijfseenheid" (SBE). Ten behoeve van dit rapport is over de voorgaande jaren alsnog de bedrijfsomvang in SBE's berekend.

OMZET EN AANWAS RUNDVEE

De post "omzet en aanwas per koe" wordt in sterke mate bepaald door de verhouding jongvee/melkvee en het veeslag. In de periode 1969/70 tot en met 1978/79 varieerde de jongveebezetting per 10 melkkoeien op de gezinsstudiebedrijven van 6,4 tot 7,0 en bij van Arendonk tussen 8,5 en 10,9. Uiteraard vallen de jaren met een hoge respectievelijk lage jongveebezetting bij de groep gezinsstudiebedrijven niet samen met de jaren met hoge en lagere jongveebezettingen op het bedrijf van van Arendonk. Verder bestaat de groep studiebedrijven voor 20 tot 25% uit bedrijven met MRY-vee terwijl op het bedrijf van van Arendonk uitsluitend vee van het FH-veeslag voorkomt. De post "omzet en aanwas per koe" op het bedrijf van van Arendonk is dus zonder meer niet vergelijkbaar met die van de gezinsstudiebedrijven. Om toch een vergelijking te kunnen maken is gebruik gemaakt van een sinds 1975 bestaand beoordelingssysteem waarbij op basis van een aantal uitgangspunten en de aan de statistiek ontleende gemiddelde vee prijzen een genormaliseerde post "omzet en aanwas per koe" wordt berekend, die afhankelijk is van de jongvee/melkvee verhouding en het veeslag.

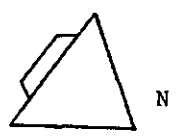
Zowel voor de groep gezinsstudiebedrijven als voor van Arendonk werd een dergelijke genormaliseerde omzet en aanwas per koe berekend. Daarna werd de werkelijke omzet en aanwas per koe in een percentage van de genormaliseerde omzet en aanwas uitgedrukt. Het resultaat van deze vergelijking is in grafiek 3 weergegeven.

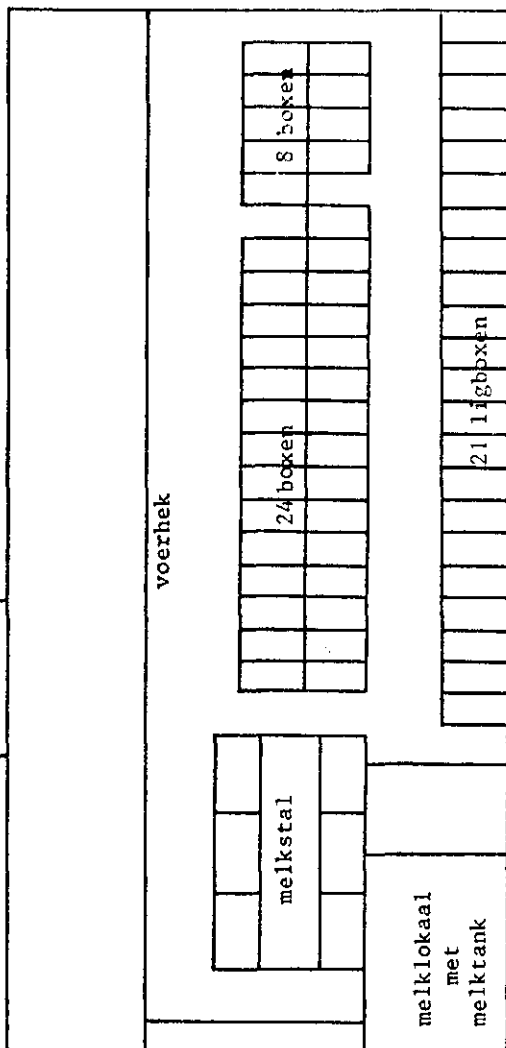
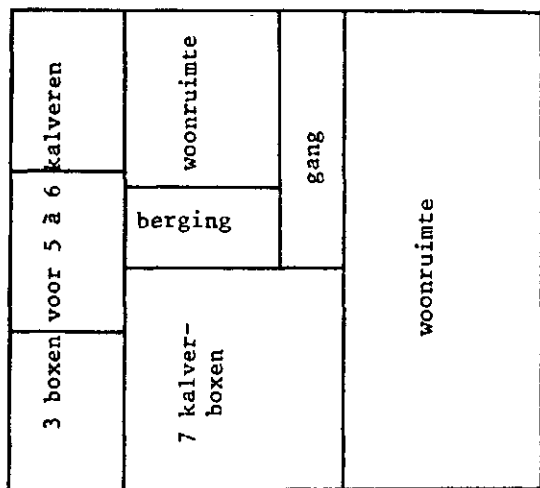
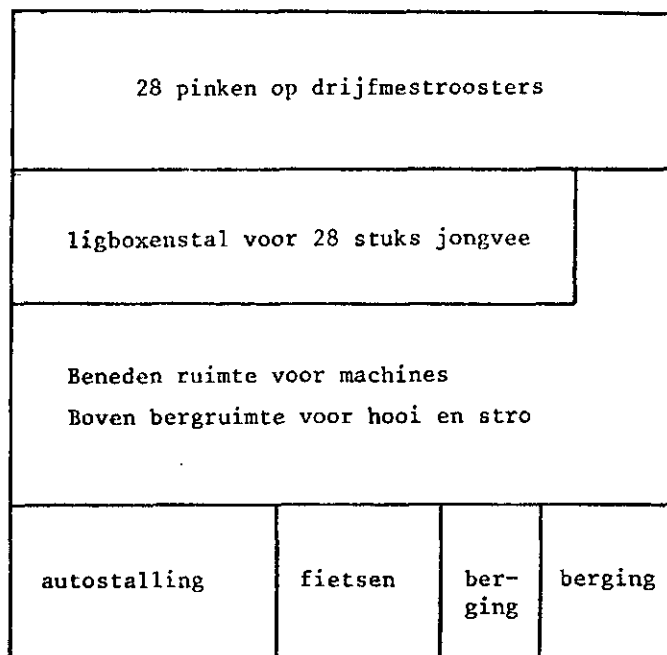
no. 13
1.55 ha
De Vloei
2 km van huis

no. 15 Bij viaduct
3.00 ha
700meter van huis

no. 12 0.50 ha
1 km v. huis

PLATTEGROND VAN DE GEBOUWEN

Tabel 1. Bouwplan en oppervlakte cultuurgrond

Boek- jaar	Gra- nen	Aard- appe- len	Sui- ker- bie- ten	Tuin- bouw	Erw- ten	Voer- bie- ten	Lupi- ne + kla- ver	Gras- land + kunst- weide	Boom- gaard	Snij- mais	To- taal
1951/52	5.80	0.90	0.75			0.65	0.90	11.30	0.70		21.00
1952/53	6.30	1.25	0.80	0.30		0.75	0.80	10.40	0.40		21.00
1953/54	6.75	1.20	1.05	0.40	0.50	0.45		8.85	0.30		19.50
1954/55	6.24	1.54	1.00	0.12	0.95	0.50		8.85	0.30		19.50
1955/56	6.57	1.20	1.10	0.12	0.86	0.50		8.85	0.30		19.50
1956/57	6.32	1.10	1.40	0.18	0.70	0.40		9.10	0.30		19.50
1957/58	5.80	1.40	1.30	0.10	0.65	0.50		9.45	0.30		19.50
1958/59	5.30	1.35	1.70	0.20	0.68	0.50		9.52	0.25		19.50
1959/60	5.19	1.20	1.91	0.20	0.60	0.50		6.40	0.30		16.30
1960/61	4.37	1.01	2.53	0.09	1.00	0.50		6.94	0.15		16.59
1961/62	5.08	0.82	2.54	0.05		0.31		9.24			18.04
1962/63	5.75	0.45	2.70	0.13		0.30		10.25			19.58
1963/64	4.20	0.50	2.35	0.07		0.25		12.30			19.67
1964/65	4.11	0.60	2.90	0.20		0.25		12.00			20.06
1965/66											
1966/67	5.55	0.50	2.90	0.15		0.25		11.90			21.25
1967/68	4.40	1.65	2.75	0.15		0.15		13.40			22.50
1968/69											
1969/70	4.35	1.30	3.00			0.20		10.50			19.35
1970/71			1.25			0.25	1.25 ^{x)}	16.00			18.75
1971/72			1.25					15.50	3.15		19.90
1972/73			1.10					15.50	5.15		21.75
1973/74			1.50					14.30	7.20		23.00
1974/75			1.20					16.90	7.50		25.60
1975/76			1.50					16.90	7.20		25.60
1976/77			1.50					19.85	6.50		27.85
1977/78			1.50					20.00	6.00		27.50
1978/79			0.50					20.05	2.95		23.50

x) In 1970/71 werd 1.25 ha graszaad verbouwd.

Tabel 2. Opbouw van de veestapel

Boek- jaar	Melk- koeien	Jongvee ouder dan 1 jr.	Jongvee jonger dan 1 jr.	Paar- den	Groot- vee- eenheden	Mestv. + opf. zeugen	Fok- zeugen	Kip- pen
1951/52	13.8	7.5	7.0	2.3	22.7	10.2	3.1	31
1952/53	12.5	7.5	6.6	2.3	21.4	6.2	2.8	30
1953/54	13.3	6.2	5.1	2.0	19.7	11.5	3.3	28
1954/55	12.9	7.9	7.8	2.0	21.4	11.4	2.4	23
1955/56	12.5	10.4	5.0	2.0	22.3	14.8	2.7	16
1956/57	14.4	7.7	7.7	2.0	23.2	12.6	3.2	36
1957/58	16.0	7.2	7.4	2.0	24.5	10.8	2.0	20
1958/59	15.2	7.2	10.7	2.0	22.9	7.9	1.6	
1959/60	15.3	11.0	11.3	2.0	26.0	14.3	1.8	
1960/61	16.7	13.9	10.2	2.0	29.9	19.6	2.3	
1961/62	17.6	13.0	13.6	2.0	32.1	13.9	2.1	
1962/63	18.9	15.3	10.8	2.0	31.2	11.1	1.4	
1963/64	18.1	16.0	12.3	1.0	30.7	11.9	2.0	
1964/65	19.9	17.5	12.8	1.0	34.3	3.3	0.4	
1965/66								
1966/67	21.3	19.9	13.9	1.0	37.8			
1967/68	22.3	18.6	15.3	1.0	39.8			
1968/69								
1969/70	27.2	13.0	15.6	1.0	40.9			
1970/71	39.7	12.7	21.0	0.5	53.9			
1971/72	47.0	19.8	21.9		65.1			
1972/73	53.1	22.3	30.8		75.1			
1973/74	53.3	30.6	22.5		77.0			
1974/75	56.2	23.6	29.6		79.1			
1975/76	55.1	30.6	28.6		81.1			
1976/77	53.4	27.2	28.7		77.6			
1977/78	53.5	26.0	30.8		77.8			
1978/79	56.1	30.2	31.1		82.4			

Tabel 3. De verhouding tussen de omvang van de produktietakken, alsmede de arbeidsopbrengst en arbeidskosten per uur

Boekjaar	Procentuele verdeling van de standaardbedrijfseenheden (SBE)			Arbeidsopbrengst per uur	Arbeidskosten per uur (CAO-loon + sociale lasten)
	Akkerbouw + tuinbouw	Rundvee-houderij	Varkens-houderij		
1951/52	29	65	6	1.93	1.07
1952/53	29	66	5	2.32	1.16
1953/54	32	62	6	1.94	1.22
1954/55	31	65	4	2.10	1.28
1955/56	32	62	6	3.22	1.40
1956/57	32	62	6	3.12	1.62
1957/58	31	65	4	3.85	1.78
1958/59	32	64	4	4.95	1.91
1959/60	32	64	4	3.88	1.98
1960/61	31	64	5	3.96	2.16
1961/62	28	68	4	4.50	2.35
1962/63	28	69	3	4.91	2.52
1963/64	25	71	4	6.23	2.82
1964/65	27	72	1	6.64	3.24
1965/66					3.59
1966/67	27	73		7.28	3.97
1967/68	27	73		8.26	4.33
1968/69					4.69
1969/70	27	73		6.67	5.27
1970/71	7	93		10.45	6.08
1971/72	4	96		13.90	7.15
1972/73	3	97		19.65	8.42
1973/74	4	96		15.88	9.93
1974/75	3	97		19.23	11.87
1975/76	4	96		22.30	14.47
1976/77	4	96		22.48	15.76
1977/78	4	96		23.60	16.81
1978/79	2	98		32.46	17.64

Tabel 4. Kengetallen met betrekking tot de bewerkingskosten en de bedrijfsomvang

Boekjaar	Procentuele verdeling v.d. bewerkingskosten			Bewerkings-eenheden per bedrijf	Bewerkingskosten per 100 bew.-eenheden	Bew.eenh. per 100 arbeids-uren	SBE per bedrijf
	Arbeid	Mecha-nisa-tie	Werk door derden				
1951/52	83	14	3	2425	417	31	108
1952/53	79	18	3	2408	415	35	110
1953/54	80	15	5	2359	455	33	109
1954/55	79	15	6	2460	465	35	116
1955/56	81	14	5	2391	497	35	108
1956/57	80	14	6	2510	553	37	113
1957/58	77	15	8	2605	536	43	115
1958/59	76	15	9	2688	549	46	114
1959/60	75	16	9	2699	523	50	117
1960/61	75	13	12	2982	604	48	124
1961/62	71	14	15	2891	717	51	122
1962/63	67	14	19	2970	613	64	126
1963/64	66	16	18	2744	736	60	116
1964/65	66	12	22	2976	814	61	126
1965/66							
1966/67	66	13	21	3108	997	61	135
1967/68	67	10	23	3430	938	70	142
1968/69							
1969/70	68	13	19	3411	1119	70	142
1970/71	65	19	16	3494	1177	80	158
1971/72	63	21	16	4054	1261	91	181
1972/73	62	20	18	4526	1311	105	211
1973/74	62	20	18	4927	1305	125	221
1974/75	59	21	20	5246	1451	138	232
1975/76	62	24	14	5277	1646	142	229
1976/77	62	22	16	5117	1782	144	238
1977/78	62	24	14	4863	2092	130	226
1978/79	59	28	13	4642	2260	132	204

Tabel 5. Enkele kengetallen per ha grasland en voedergewassen en per melkkoe

Boekjaar	Per ha grasl.+voedergewassen				Kg melk per koe	Jong-vee per 10 melkk.	% vet	% eiwit	Opbr.-prijs van de melk
	Kg N	GVE	Kg melk	Opbr.minus bijk.voerk.					
1951/52		1.57	4480	1045	4546	10.5	3.52		19.65
1952/53		1.57	4576	1041	4990	11.3	3.45		21.29
1953/54		1.85	6014	1071	4806	8.5	3.53		20.15
1954/55	95	1.91	5659	1016	4905	12.2	3.62		21.40
1955/56	124	2.12	6440	1467	5415	12.3	3.59		23.35
1956/57	138	2.19	6880	1617	5050	10.7	3.66		22.90
1957/58	170	2.20	6343	1720	4412	9.1	3.74		27.70
1958/59	169	2.06	6968	1975	5098	11.8	3.77		27.75
1959/60	239	3.21	9980	2463	5284	14.6	3.72		29.65
1960/61	247	3.52	9855	2477	5016	14.4	3.79		26.20
1961/62	238	3.17	8888	2363	5111	15.1	3.74		26.30
1962/63	248	2.72	8147	1959	4935	13.8	3.85		27.70
1963/64	267	2.38	6990	2247	4974	15.6	3.87		32.10
1964/65	301	2.66	7589	2751	4912	15.2	3.93		36.30
1965/66									
1966/67	388	2.87	7898	3339	4883	15.9	4.04		40.69
1967/68	328	2.75	8141	3376	5268	15.2	3.96		39.47
1968/69									
1969/70	459	3.68	13376	5013	5469	10.5	3.91		40.19
1970/71	415	3.20	13493	5179	5720	8.5	3.92	3.30	41.23
1971/72	477	3.38	14498	6268	5753	8.9	3.98	3.36	44.32
1972/73	500	3.54	14952	7384	5815	10.0	4.02	3.39	47.48
1973/74	567	3.41	13741	6523	5543	10.0	3.99	3.37	48.41
1974/75	479	3.09	13460	6691	5844	9.5	4.06	3.44	52.41
1975/76	445	3.21	14470	8302	6329	10.7	4.17	3.48	57.28
1976/77	435	2.94	12643	6816	6239	10.5	4.19	3.37	60.87
1977/78	459	2.99	12355	7670	6004	10.6	4.12	3.43	60.87
1978/79	464	3.58	15027	9802	6161	10.9	4.14	3.44	63.38

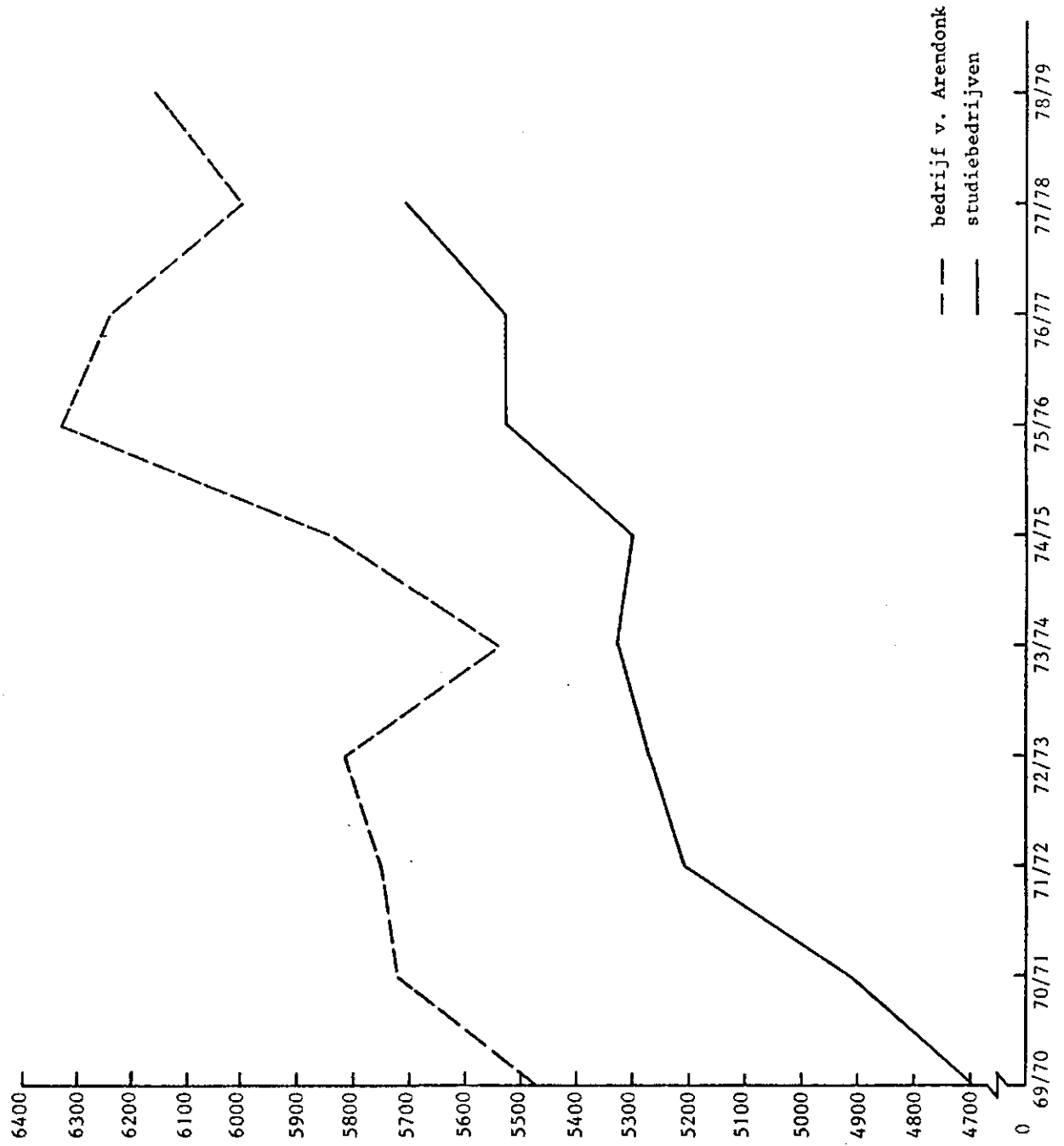
Tabel 6. Saldo opbrengst minus bijkomende voerkosten per melkkoe

Boekjaar	Melk- geld	Omzet + aanwas	Overi- ge opbr.	To- taal opbr.	Kracht- voer	Melk- prod.	Ruw- voer	To- taal bijk. voerk.	Saldo opbr.- bijk. voerk.
1951/52	864	338	28	1230	82	76	192	350	880
1952/53	1024	451	24	1499	91	83	228	402	1097
1953/54	932	312	35	1279	149	68	208	425	854
1954/55	997	404	32	1433	189	61	285	535	898
1955/56	1318	370	60	1748	161	55	242	458	1290
1956/57	1251	383	3	1637	205	95	231	531	1106
1957/58	1222	354	1	1577	160	67	184	411	1166
1958/59	1414	493	84	1991	190	116	187	493	1498
1959/60	1567	488	2	2057	275	104	345	724	1333
1960/61	1314	496	3	1813	193	85	347	625	1188
1961/62	1344	572	32	1948	261	90	242	593	1355
1962/63	1369	422	12	1803	265	98	347	710	1093
1963/64	1598	650	35	2283	371	90	224	685	1598
1964/65	1781	699	21	2501	380	143	197	720	1781
1965/66									
1966/67	1987	897	7	2891	467	118	241	826	2065
1967/68	2079	904	69	3052	507	83	278	868	2184
1968/69									
1969/70	2198	855	10	3063	620	43	350	1013	2050
1970/71	2358	791	35	3184	637	50	302	989	2195
1971/72	2550	757	6	3313	559	54	241	854	2459
1972/73	2761	982	-	3743	640	39	172	851	2892
1973/74	2683	897	1	3581	786	36	166	988	2593
1974/75	3063	816	6	3885	776	56	144	976	2909
1975/76	3625	1059	1	4685	830	43	188	1061	3624
1976/77	3797	990	132	4919	1085	54	332	1471	3448
1977/78	3655	1273	131	5059	1052	62	289	1403	3656
1978/79	3905	1407	8	5320	899	59	428	1386	3934

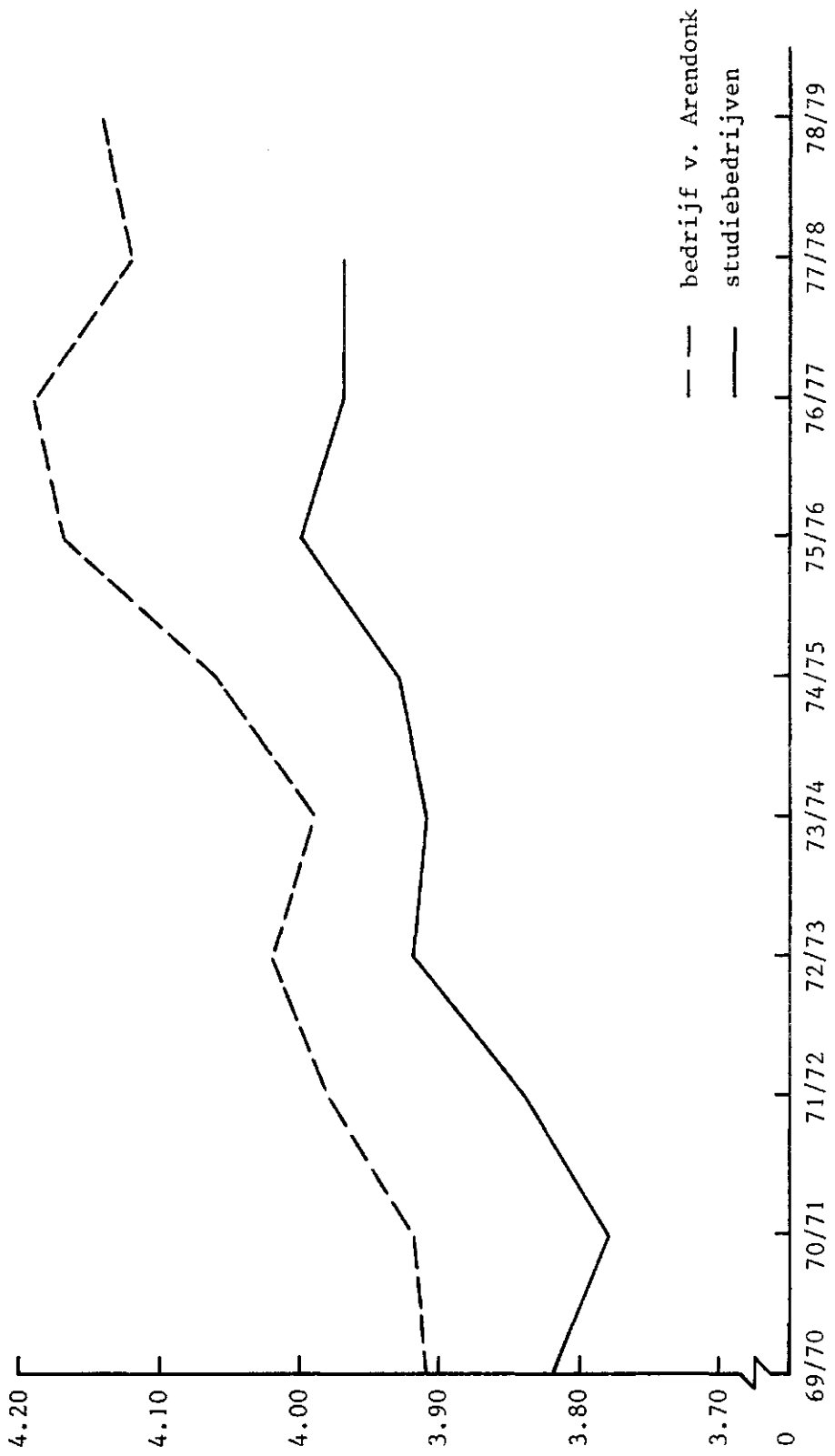
Tabel 7. Enkele kengetallen die de ontwikkelingen tussen 1951/52 en 1978/79 illustreren

	1951/52	1978/79
Oppervlakte cultuurgrond in ha	21.00	23.50
Oppervlakte marktbaar gewassen in ha	7.45	0.50
Oppervlakte grasland en voedergewassen in ha	13.55	23.00
Aantal marktbaar gewassen	8	1
Aantal melkkoeien	13.8	56.1
Aantal mestvarkens en zeugen	13.3	-
Aantal kippen	31	-
Aantal volwaardige arbeidskrachten	2.85	1.4
Bewerkingseenheden per bedrijf	2425	4642
SBE per bedrijf	108	204
Aantal arbeidsuren per bedrijf	7806	3519
Bewerkingseenheden per 100 arbeidsuren	31	132
SBE per volwaardige arbeidskracht	38	146
Arbeidsopbrengst per f 100,- arbeidskosten	180	184
Arbeidsopbrengst per arbeidsuur	1.93	32.46
Arbeidskosten per arbeidsuur	1.07	17.64
Netto-overschot per arbeidsuur	0.86	14.82
Kg melk per koe	4546	6161
Vetgehalte	3.52	4.14
Opbrengstprijis van de melk	19.65	63.38
Arbeidskosten per 100 bewerkingseenheden	307	1337
Werk door derden per 100 bewerkingseenheden	11	285
Werktuigkosten per 100 bewerkingseenheden	54	638
Bewerkingskosten per 100 bewerkingseenheden	372	2260
Bewerkingsopbrengst per 100 bewerkingskosten	166	150

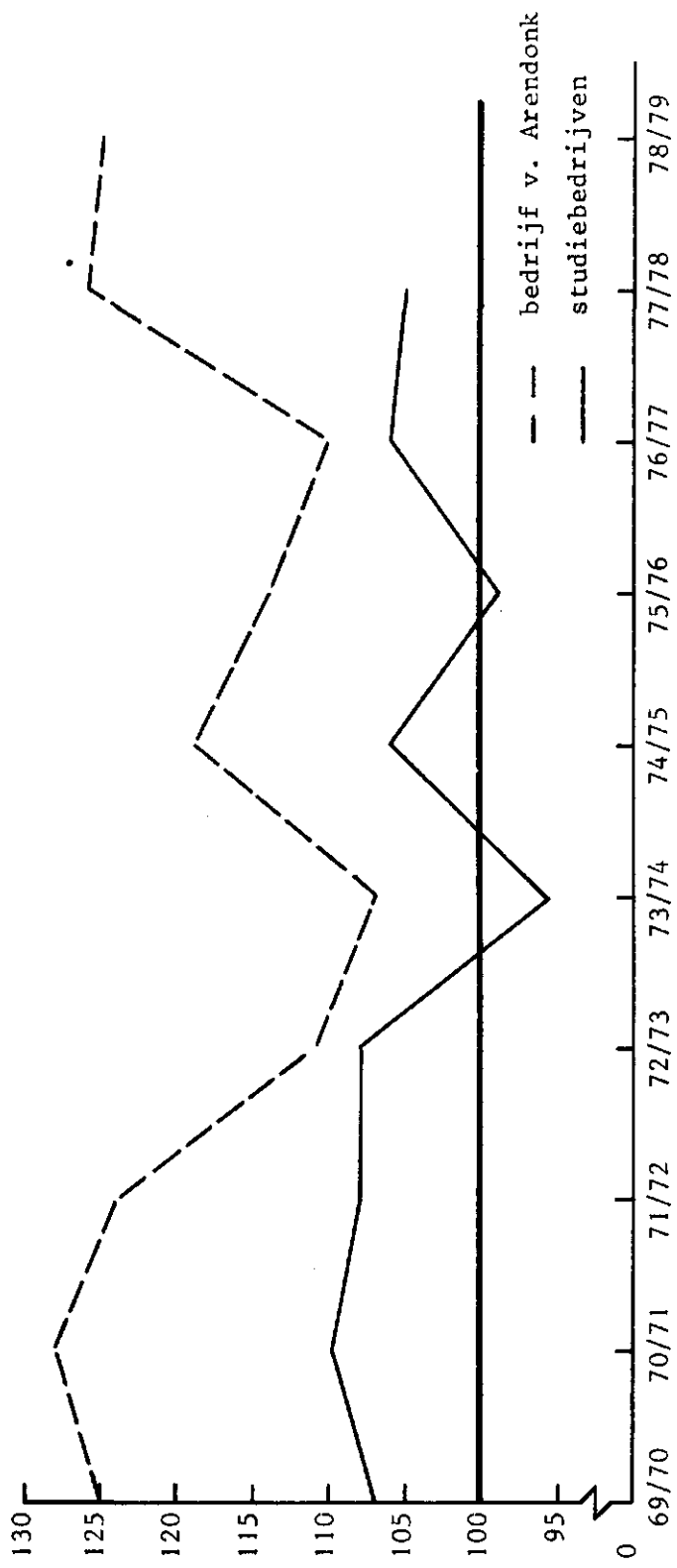
Grafiek 1. Melkproductie per koe in kg

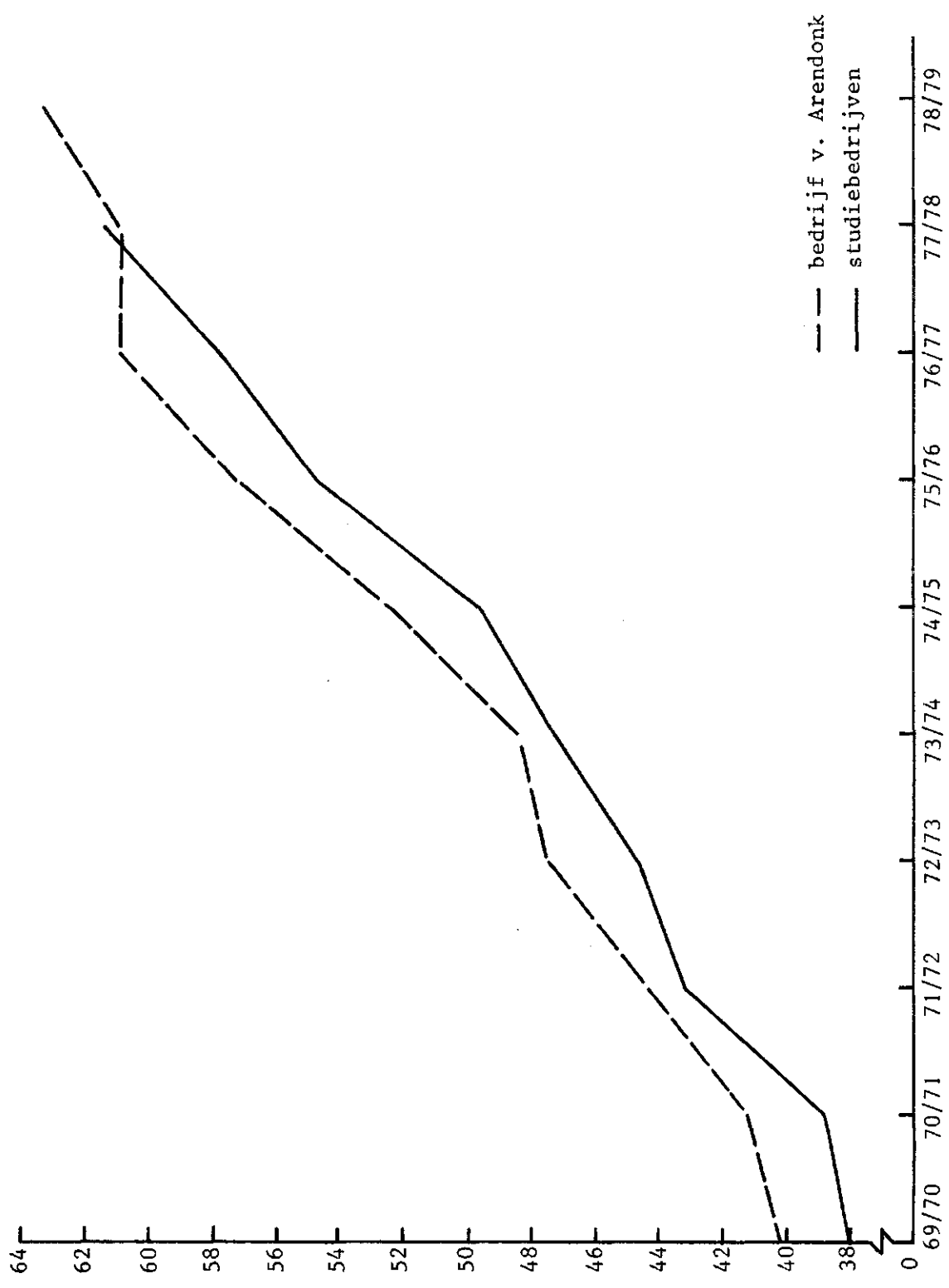
Grafiek 2. Vetgehalte van de melk in procenten

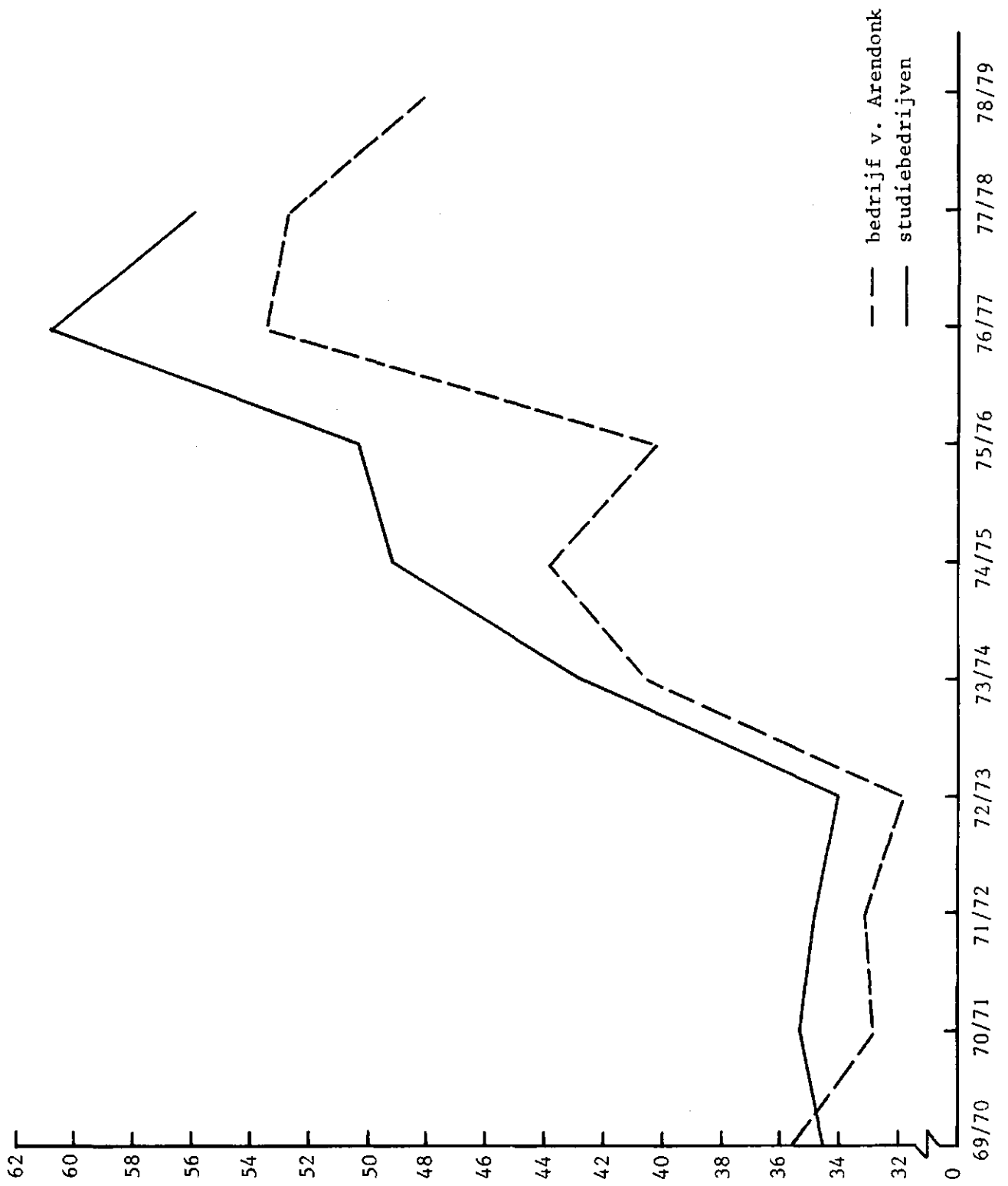
Grafiek 3. Omzet en aanwas rundvee in % van genormaliseerde omzet en aanwas

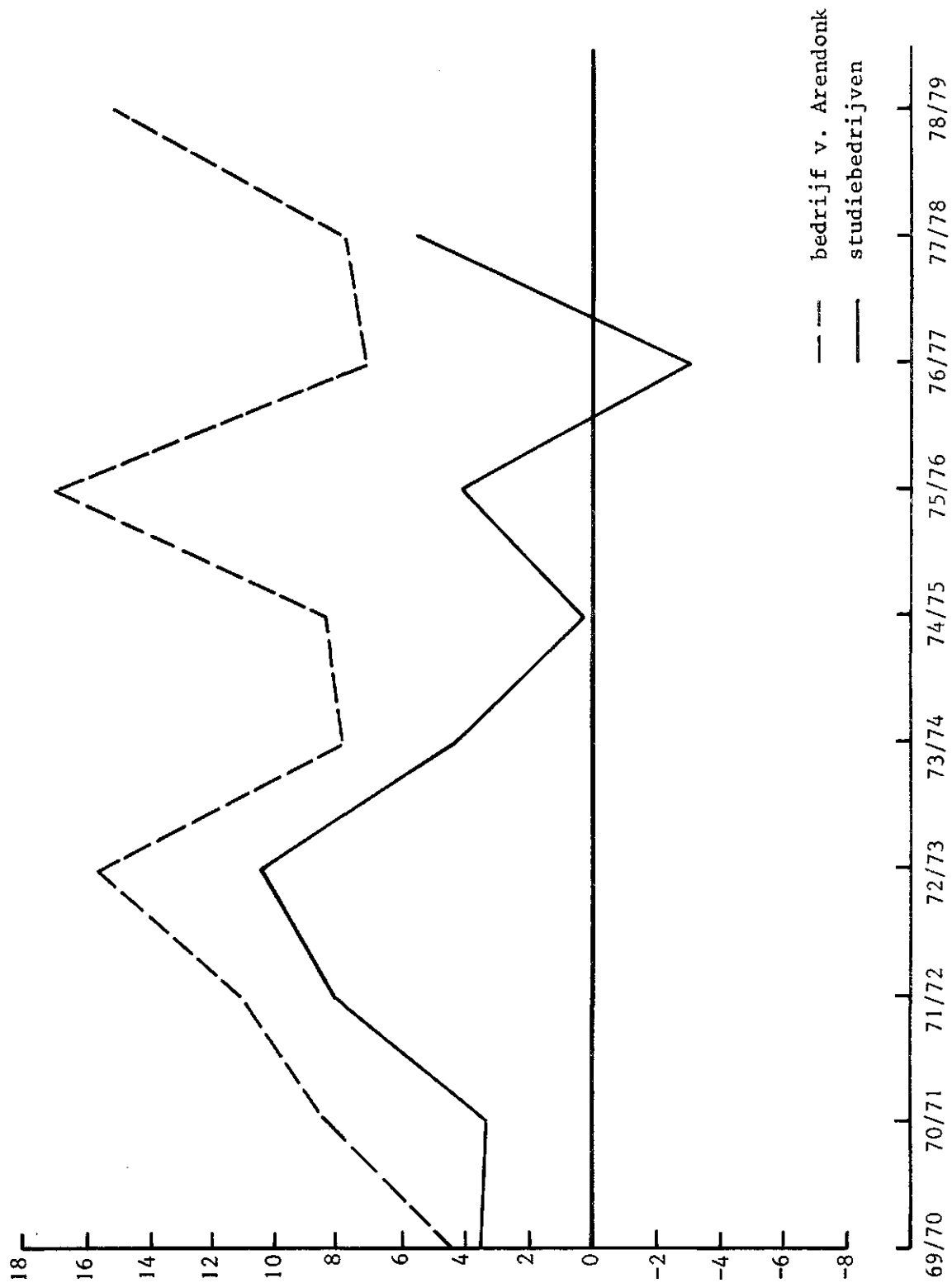
..... : : v p u z e n n g s v e r t e e l d e r v a n n e n i n m e t r i k i n g e n p e r i o d e

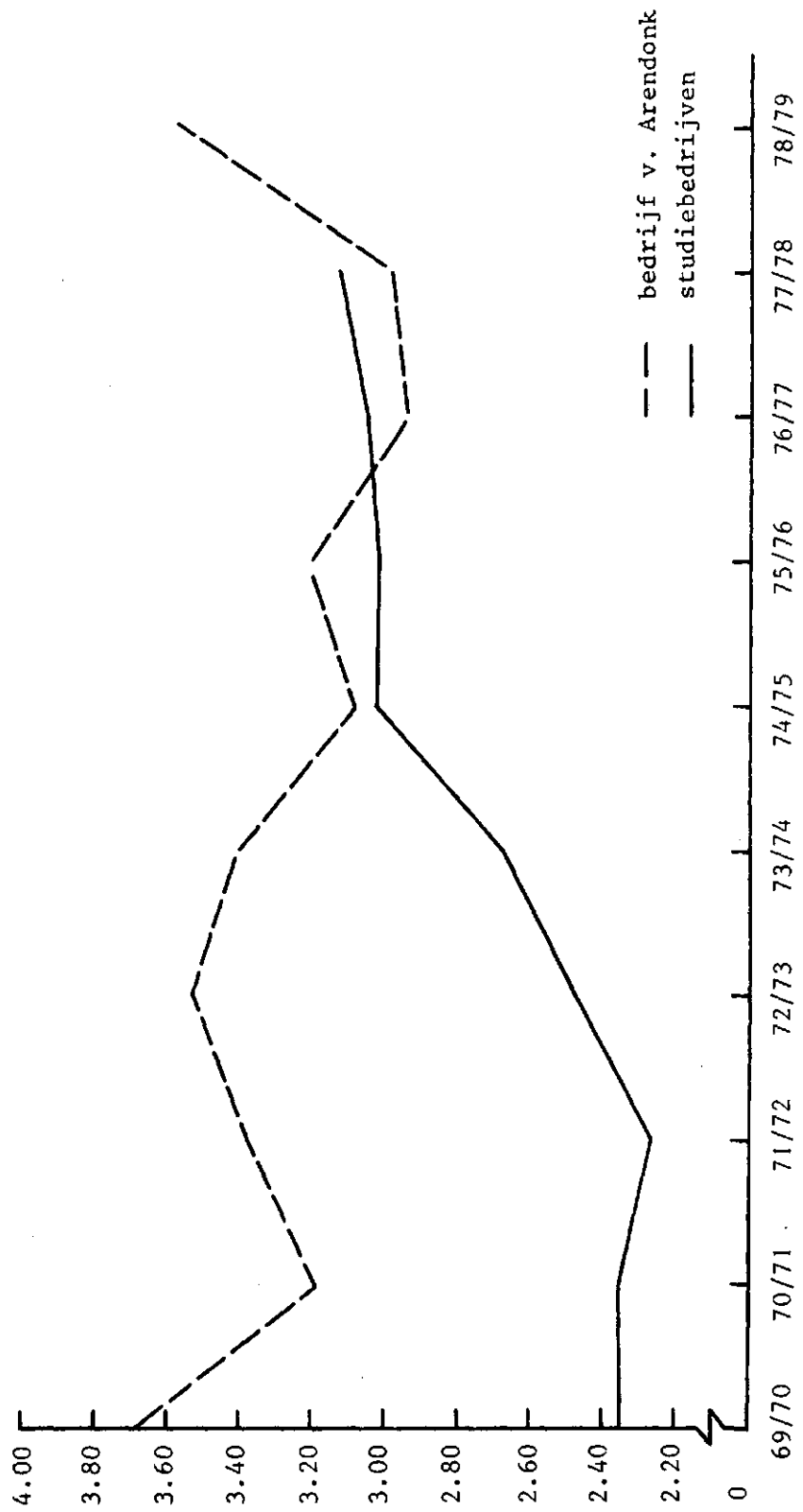
Grafiek 5. Netto-kostprijs van de melk in guldens per 100 kg

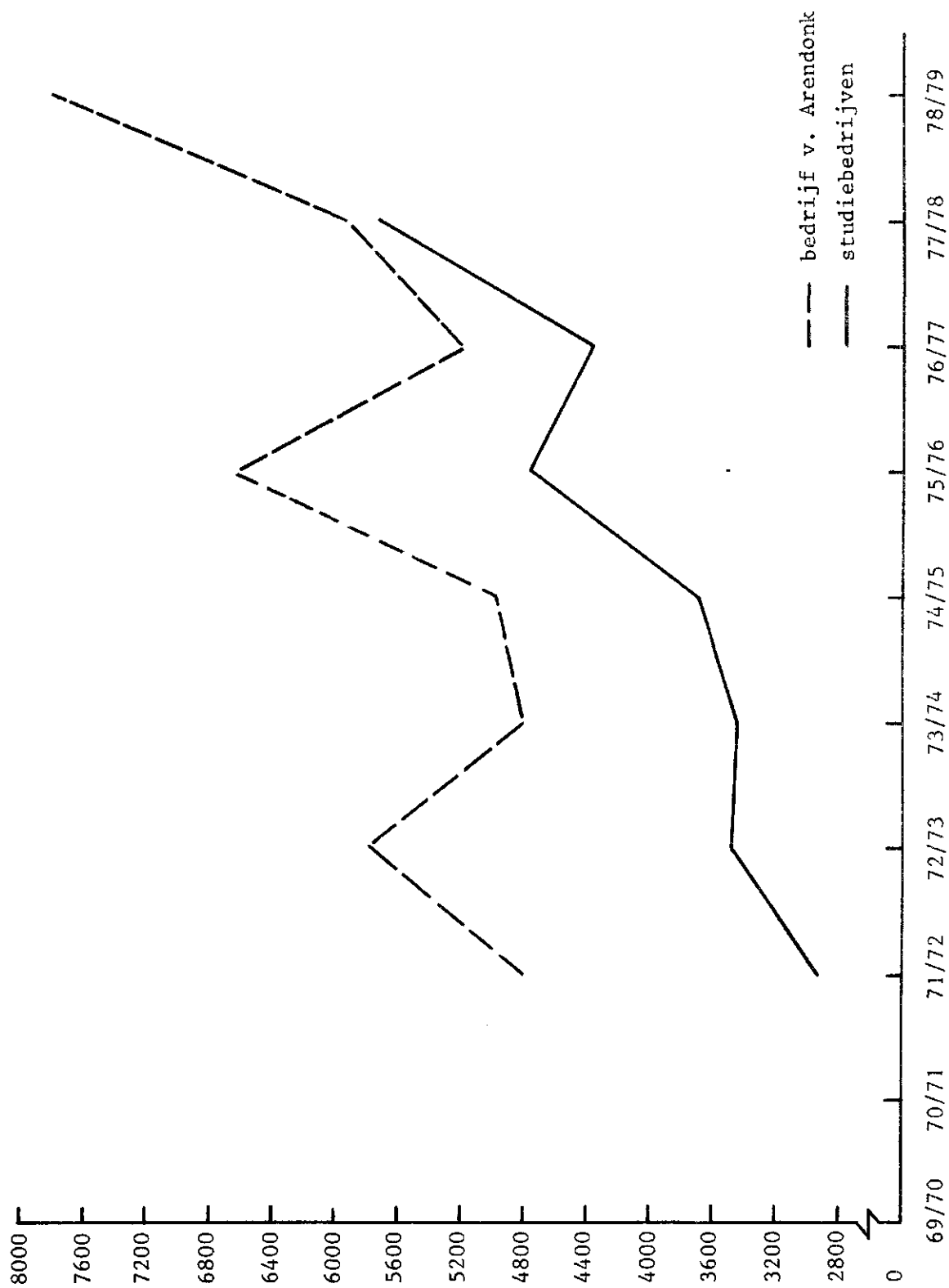
Grafiek 6. Marge tussen opbrengstprijis en kostprijis van de melk in guldens per 100 kg

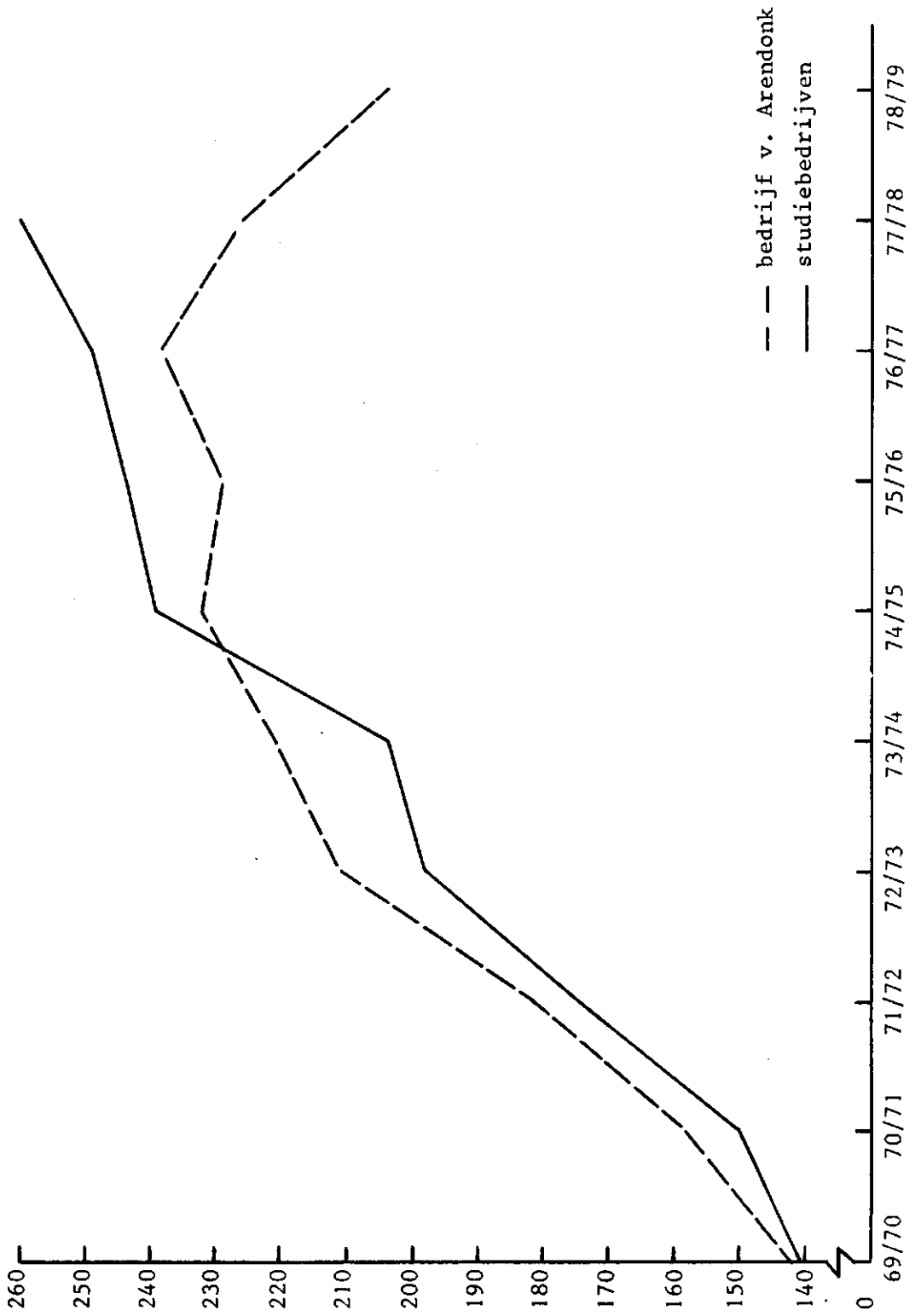
Grafiek 7. Grootveeëenheden per ha voederoppervlakte

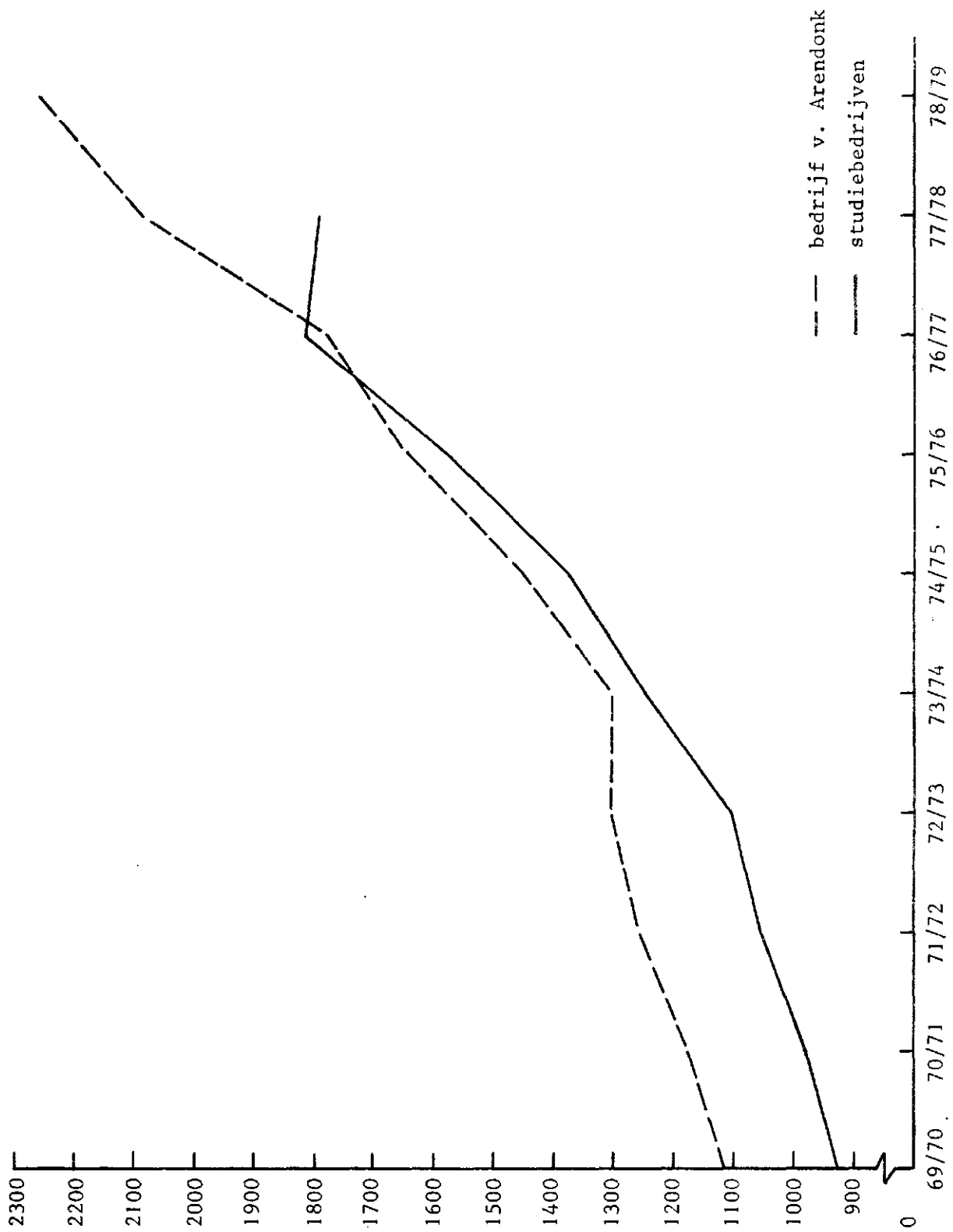

Grafiek 8. Saldo opbrengst minus toegerekende kosten per ha voederoppervlakte

Grafiek 9. Bedrijfsomvang in standaardbedrijfsseenheden (SBE)

Grafiek 11. Bewerkingseenheden per 100 arbeidsuren

